

סוכות, וזאת הברכה

שמחת תורה ופרשת בראשית

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 17:57

יציאת השבת: 18:52

י"ד תשרי תשע"ה

גיליון מס' 187

שאל אביך ויגידך

שאלות ותשובות על חג סוכות

מאת ר' עזרא מרום

דבר תורה

חובת השביתה ממלאכה בחול המועד

היה זה בחול המועד סוכות תשל"א. הגאון רבי מצליח מאזוז זצ"ל עבר ברחובות העיר טוניס וראה יהודי עובד בחנותו, במלאכת הצורפות. אמר לו: "שמא שכחת שאסור לעבוד בחול המועד?"

אמר: "יודע אני, אבל עבודה דחופה לי לעשותה". אמר לו הרב: "אין זה 'דבר האבד', ואסור לעשותו במועד". לא ציית האיש, והמשיך במלאכתו.

כעבור שלושה שבועות, ביום שישי, הגיעה לבית הרב נערה בוכייה: אביה הצורף נעצר בעלילה שקנה תכשיטים גנובים. מיד קם הרב והלך לתחנת המשטרה, ביקש שישחררו את העצור לשבת וחתם ערבות לשובו לכלא ביום ראשון. בדרך סיפר העצור כי מחמת העיניים הודה בנכונות העלילה, למרות שהאמת היא שלא סחר בתכשיטים גנובים. אדרבה, ממנו נגנבו תכשיטים יקרים.

אמר לו הרב: "אספר לך סיפור מן הגמרא. מעשה באדם שהחמיצו לו ארבע מאות חביות יין. ערך חשבון נפש, והבין שקיפח את האריס שעבד בכרמו, ועל כן אירע לו הפסד זה. פיצה את האריס – והנה התייקר החומץ ונמכר במחיר יין וכיסה את הפסדו... כדאי גם לך לערוך חשבון נפש: עבדת בחול המועד כדי להרוויח עוד מעט ממון – ולבסוף, ראה מה הרווחת..."

אמר: "טעיתי, רבי, לא אוסיף עוד לחלל את קדושת חול המועד."

ביום ראשון שב האיש לכלא. אמר לו החוקר: "כשראיתי שהרב מאזוז ערב ליושרך ומשתדל למענך, הבנתי שאתה אדם ישר. פתחתי בחקירה נמרצת וגיליתי שהפועל הערבי שלך הוא שרכש את הסחורה הגנובה, ולא עוד אלא שהודה בגניבות שגנב אצלך, והחזירך!".

ויקיוורט

1. מה משותף לישיבה בסוכה ולישיבה בארץ ישראל?

את שתי המצוות מקיימים בכל איברי הגוף. רמז לכך בפסוק: "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון" בשלם = בגוף שלם.

2. על הפסוק בתהילים ט"ז: "שובע שמחות את פניך" דרשו חז"ל

שהכוונה ל- 7 מצוות בחג סוכות, חג השמחה. מהם 7 המצוות?

א. סוכה. ב. אתרוג. ג. לולב. ד. הדס. ה. ערבה. ו. קרבן שלמי חגיגה. ז. קרבן שלמי שמחה.

3. 2 אנשים בתנ"ך בנו סוכות ולא בחג הסוכות. מי האנשים ולשם מה בנו סוכות?

א. יעקב - "ולמקנהו בנה סוכות". ב. יונה הנביא - "ויעש לו סוכה" לצורך צל.

4. כיצד נקראים בתורה:

א. אתרוג? ב. לולב? ג. הדס?

א. אתרוג = פרי עץ הדר. ב. לולב = כפות תמרים. ג. הדס = ענף עץ עבות.

5. איך נקראים:

א. החלק העליון של האתרוג?

ב. החלק התחתון של האתרוג?

א. פיטם.

ב. עוקץ.

6. "ירדו גשמים, מאימתי מותר להתפנות מהסוכה?"

(סוכה כ"ח ע"ב)

כשיתקלקל התבשיל שאוכלים בסוכה.

7. בחג הסוכות נהוג להזמין אושפיזין לפני הסעודה.

א. מה פירוש המלה אושפיז.

ב. פרט את שמות האושפיזין.

א. אושפיזין = אורחים. ב. אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרון, יוסף ודוד.

8. איזו מגילה קוראים בחג הסוכות ומדוע?

קוראים בקהלת, כדי שאדם לא יתגאה בתקופת האסיף, וכן שיגיע למסקנה של קהלת: "הכל הבל, את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".

9. "סוכה ישנה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין".

א. מהי סוכה ישנה?

ב. באיזה מקרה גם בית שמאי סוברים שהיא כשרה?

א. סוכה ישנה = שנבנתה 30 יום קודם החג.

ב. אם נבנתה לשם החג - אפילו נעשתה שנה לפני החג כשרה!

10. מהו הכלל לגבי סכך כשר?

כל דבר שאינו מקבל טומאה, גידולו מן הארץ ותלוש מן הקרקע.

11. "החוטט בגדיש לעשות בו סוכה, אינה סוכה" (פ' א' מש' ח')

מדוע?

כי במקרה זה הסכך עשוי מאליו, והתורה אמרה "תעשה לך", "תעשה" - ולא מן העשוי.

חג סוכות שמח

המשך שאלות ותשובות

ב. הלולב הוא הבולט מכולם.
חייב לבלוט בשיעור של טפח
לפחות מעל ההדסים.

17. חז"ל אמרו ש 4 המינים הם כנגד
איבריו של האדם. אילו איברים?
הלולב כנגד חוט השדרה, ההדס
דומה לעין, עלה הערבה דומה
לפה, והאתרוג ללב.

18. דברים הדורשים שלימות נרמזים
במילה "אתרג". מה הם?
אמונה שלמה, תשובה שלמה,
רפואה שלמה, גאולה שלמה.

פסול בשני המקרים.

15. איזה רמז יש בלולב על כל התנ"ך?
באותיות המילה לולב מתחילים
ומסתיימים מרכיבי התנ"ך: התורה
מתחילה באות ב = בראשית
ומסתיימת באות ל = ישראל,
הנביאים (ספר יהושע) מתחילים
באות ו = ויהי, ודברי הימים
מסתיימים באות ל = ויעל.

16. מדוע נקראת מצוות הברכה על 4
המינים בשם נטילת לולב?
א. כל שאר המינים אגודים בלולב
וצמודים אליו.

12. דינו של הסוכות הבאות: א. סוכה
בראש העגלה או בראש הספינה.
ב. בראש האילן או על גבי גמל.
א. כשרה ועולין בה גם ביו"ט.
ב. כשרה, אך לא עולין בה ביו"ט.

13. מה דינו של לולב ש:
א. נקטם ראשו או נפרצו עליו.
ב. נפרדו עליו.
א. פסול.
ב. כשר. (פ' ג' מש' א')

14. מה דינו של אתרוג שצבעו:
א. שחור ככוש.
ב. ירוק חזק כמו כרתי.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

"התנאה לפניו במצוות" כאשר אנו
בונים סוכה?

5. מה מסמלים הנענועים לארבע
רוחות השמיים בזמן נטילת לולב?
6. מהי שמחת בית השואבה? כיצד
היו חוגגים אותה בזמן בית
המקדש?

1. מהו כינויו השני של חג הסוכות
בתורה? (שמות כ"ג, ט"ז)
2. מדוע עמ"י נצטווה לישב בסוכה?
(2 סיבות)
3. מהו השטח הקטן והנמוך ביותר
לסוכה כשרה?
4. כיצד אנו מקיימים את הציווי

שאלות בהלכה על חג סוכות ע"פ קצושי"ע "מקור חיים"

מאת יהודה אייזנברג ויצחק לוי

המינים ביום טוב? (קיא, ב)
17. איך יוצאים ידי חובת 4 מינים?
(קיא, ג)
18. מה הוא סדר הנענועים ב- 4
מינים? (קיא, ד)
19. אם יש רק אתרוג אחד לכל
הקהל, איך נוהגים? (קיא, י)
20. מדוע נהגו להקיף ספר תורה
בכל יום מימי חג הסוכות?
(קיא, יב)
21. מדוע נוהגים ללמוד תורה
במיוחד בליל הושענא רבא?
(קיא, טו)
22. מהו מנהג חיבוט הערבה?
(קיא, טז)
23. מה מוסיפים במוסף של שמיני
עצרת? (קיב, ד)

ששכח? (קט, ב)
9. מתי מברכים ברכת "לישב
בסוכה" ומהם דיני האכילה
והשינה? (קט, ו)
10. האוכל בסוכה ושכח לברך
"לישב בסוכה" - מה דינו?
(קט, ח)
11. מיהם הפטורים מן הסוכה?
(קט, יג-יז)
12. מתי חייבים ליטול 4 מינים מן
התורה? (קי, א)
13. על מה צריך להקפיד בקניית
לולב? (קי, ב)
14. מה הם הסימנים של הדס
כשר? (קי, ג)
15. מה הם דיני ערבה? (קי, ד)
16. האם מותר לאגוד את 3

1. מה טעם מצוות סוכות? (קח,
א)
2. איך צריך לסכך את הסוכה?
(קח, ד, ה)
3. איך צריך לבנות את דפנות
הסוכה? (קח, ח-יא)
4. איך אדם נכבד מכבד את
המצוות? (קח, יב)
5. באיזה אופן יש לתלות את
קישוטי הסוכה? (קח, יג)
6. מה דינם של נוי סוכה ב- 8 ימי
החג ואחריהם? (קח, יד)
7. האם מותר להשתמש שימוש
כלשהו בסוכה במשך החג?
(קט, ה)
8. מתי מברכים "שהחיינו" על
הסוכה, ומה דינו של מי

1. בסיום התורה מכריזים "חזק חזק ונתחזק", ציין 3 סיבות לכך.
 - א. 4 דברים צריכים חיזוק בניהם התורה (ברכות ל"ב).
 - ב. בגלל שהתורה מתשת כוחו של אדם (סנהדרין כ"ו).
 - ג. חזק=ר"ת חרישה, זריעה, קצירה. כי היא נקנית בעמל רב.
2. "יחי ראובן ואל ימות". מה פשר כפילות זו עפ"י רש"י?

יחי בעולם הזה, ואל ימות לעולם הבא.
3. "מימינו אשדת למו". מהם 2 הפירושים למילה "אשדת" (רש"י)?

אשדת= א. כתובה באש שחורה ע"ג לבנה.
ב. התורה ניתנה מתוך האש.
4. "וזאת ליהודה". מדוע נסמך יהודה לראובן? (רש"י)

כי שניהם הודו על קלקול שעשו.
5. "וללוי אמר". מהם 3 ההבדלים בין לוי לשאר השבטים?

א. לא התלוננו על משה.
- ב. לא השתתפו בחטא העגל.
- ג. גם במדבר לא הפסיקו למול את בניהם.
6. על לוי נאמר: "מחץ מתנים קמיו". לאיזו תקופה היסטורית מכוונת ברכה זו? (רש"י)

מתייחס למלחמת החשמונאים.
7. "לבנימין אמר ידיד ה'". מי בתורה נקרא בשם: א. ידידי-ה. ב. ידידה?

א. ידידי-ה=שלמה המלך (שמואל ב' י"ב, 25).
ב. ידידה=אמו של המלך יאשיהו (מלכים ב' כ"ב, 1).
8. איזה שבט נחלתו מבורכת יותר? על יוסף נאמר: "מבורכת ה' ארצו".

9. "ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים". על אילו גידולים משפיעים השמש והירח? (רש"י)

השמש ממתיקה את הפירות, הירח מבשיל את הקישואים והדלועין.
10. בברכה ליוסף נאמר: "בכור שורו הדר לו". למי מתייחסת ברכה זו?

לפי רש"י? ליהושע.
11. אילו שבטים נתברכו בברכה: "כי שפע ימים ינקו"?

יששכר וזבולון
12. חלק מהשבטים נמשלו לבע"ח. מי הם השבטים ולמה הם נמשלו?

יהודה=אריה, יששכר=חמור, דן=נחש, נפתלי=אילה, בנימין=זאב.
13. "ולדן אמר גור אריה". אילו עוד שבטים נמשלו לאריה?

א. גור אריה יהודה.
ב. גד כלביא שכן.
14. על מי נאמר: "שבע רצון ומלא ברכת ה'"?

נפתלי.
15. מה הן 3 המילים האחרונות בתורה ומה רמז בכך?

לעיני כל ישראל. ר"ת לויים, כהנים, ישראל. ללמדנו שהתורה שייכת לכולנו.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

הוא הפישון, מהו פישון? (רש"י ב', י"א) 8. במה עובד קין ובמה הבל? (ד', ב') 9. איזו מנחה מביא קין ואיזו הבל? מי מהן משובחת יותר? (ד', ג'-ד') 10. איזה מנחה מקבל הקב"ה ומה עושה קין? (ד', ד'-ה')	<p>2. א. מה נברא ביום הראשון והרביעי?
ב. האם הם נבראו פעמיים?
3. "ויאמר ה' ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף..." מה פירוש "שרץ"?
4. מדוע דווקא הדגים והעופות נתברכו בפריה ורבייה?
5. מה נאסר על האדם הראשון לאכול ומתי הותרו לו דברים נוספים? (רש"י "הנה נתתי")
6. אילו שני עצים עיקריים נטע הקב"ה בגן עדן? (ב', ט')</p> | <p>שאלות על שמחת תורה</p> <p>1. מדוע נוהגים לשמוח שמחה גדולה ביום זה?
2. כמה פעמים נוהגים להקיף את הבמה ומדוע?
3. כיצד נוהגים הילדים הקטנים לקיים מצוות עליה לתורה?
4. איזו תפילה מיוחדת נהוגה בשמחת תורה?</p> <p>שאלות על פרשת בראשית</p> <p>1. "בראשית ברא"- מדוע פתחה התורה בסיפור הבריאה? (רש"י)</p> |
|--|--|--|

שישו ושמחו בשמחת תורה

אברך ירא שמיים בעל ניסיון רב מעוניין ללמד ולקדם בתחום הגמרא, משניות ומקצועות הקודש, וכן, הכנה לבר מצווה.

לפרטים: 052-7110419 מאיר

מזל טוב! מזל טוב! הלימוד בעלון מוקדש לאבישג צילה בת אפרת

שמחת הסיום

ביום זה אנו מסיימים בו את קריאת פרשיות התורה שקוראים מדי שבוע, ועל-כן זהו חג של סיום התורה והתחלתה המחודשת. מאחר שהוא בא אחרי ימי חג-הסוכות,

שבהם אנו שמחים מדי יום בשמחה מוגברת, מגיעה השמחה בחג זה לשיאה, והיא סוחפת את כל שדרות עם ישראל.

זו השמחה שלך!

מספרים שראו פעם עם-הארץ מובהק רוקד בכל כוחו בשמחת-תורה. שאלוה: "מה אתה שמח? אילו היית מתייגע בתורה כל השנה, ניחא; אך מכיוון שאתה עם-הארץ,

מה פשר השמחה?". השיב האיש: "וכשאני משיא את בנו, אינני שמח בשמחתו".

סיפור נחמד - ולא-מדויק. השמחה בשמחת-תורה אינה של האח הלמדן אלא גם של עם-הארץ. ביום הזה איננו שמחים על מידת הלימוד והידיעה בתורה. אילו זו היתה מהות השמחה, מן הראוי היה שיפתחו את ספר-התורה וילמדו מתוכו, ואילו אנו רוקדים עם ספר-התורה, כשהוא סגור ומכוסה.

השמחה בשמחת-תורה היא על עצם היותנו יהודים ועל עצם הקשר שלנו עם התורה. תחושה זו קיימת אצל כל יהודי,

יודעים אפילו אות בתורה.

שמחו, יהודים, זו השמחה של כולנו!

למה שמחים ורוקדים?

בשמחת-תורה מסיימים את הקריאה בתורה, ולרגל זה נוטלים את התורה בידיים, רוקדים עמה ושמחים בה. ונשאלת השאלה: ביום חגה של התורה, האם לא היה מתאים יותר לפתוח את ספר-התורה, ללמוד ולהתפלפל בה? ומי רוקד בשמחת-תורה עם התורה? הכול! מילא תלמידי-החכמים שהגו כל השנה בתורה, אך עמי-הארצות, מה להם כי ירקדו עמה?

ההסבר לכך הוא: הקשר של יהודי עם הקדוש-ברוך-הוא ועם התורה, עומד מעל ומעבר להתנהגותו החיצונית ומידת ידיעותו בתורה. השמחה היא על עצם העובדה שיש לנו תורה, ושמחה זו מפעמת גם בלבו של היהודי שלא למדה מעולם. לכן הכול שמחים בתורה, והשמחה מתבטאת בריקוד, שבזה אין הבדל בין הלמדן לאיש הפשוט. אתר חב"ד

שאלות ותשובות על פרשת בראשית

1. איזה כינוי יש לספר בראשית, ומדוע?

ספר הישר, כי בו מסופר על האבות שנקראים בשם ישרים.

2. מי נתברכו בברכת: "פרו ורבו"? האדם והדגים.

3. "ויקרא אלוקים לרקיע שמים". ציין 3 פירושים למילה שמים (רש"י)

א. שמים = שם מים.

ב. אש ומים.

ג. שמים = שא מים.

4. באיזה יום מימי הבריאה לא נאמר "כי טוב", ומדוע?

ביום השני, כי בו נבראה המחלוקת: ה' הבדיל בין המים שמעל הרקיע ובין המים שמתחתיו.

5. "ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי". מדוע כתוב "השישי" עם ה' הידיעה?

א. האות ה' בגימטריה = 5 שכן ה' התנה עם מעשה בראשית שישראל יקבלו עליהם חמישה חומשי תורה.

ב. השישי - כנגד היום השישי שבו ניתנה תורה (ו' סיון).

6. איזה עץ היה עץ הדעת? ציין 3 אפשרויות (גמרא, סנהדרין דף ה). גפן, תאנה, חיטה.

7. כמה נהרות היו בגן עדן ומהם שמותם?

4 נהרות: פישון, גיחון, פרת וחידקל.

8. "לא טוב היות האדם לבדו". על מה עוד נאמר בתורה הביטוי "לא טוב"?

יתרו אמר למשה: "לא טוב הדבר אשר אתה עושה".

9. מה משותף לתורה ולגן עדן? המשותף: עץ החיים. בגן עדן היה עץ החיים ועל התורה נאמר עץ חיים היא.

10. מהן שמותם של נשות למך? עדה וצילה.

11. על איזה יום בבריאה נאמר פעמיים כי טוב? יום שלישי.

12. מהו מקור המושג "אנושות"? על שם אנוש שהיה הנכד של אדם הראשון.

13. א. כמה שנים חיו: האדם הראשון? ב. האדם הזקן ביותר?

א. 930 שנים.

ב. מתושלח, שחי 969 שנים.

14. "ויתהלך חנוך את האלוקים". על מי נאמר בתורה "את האלוקים

15. מיהו האיש שגילו נכתב ב-3 ספרות זהות? למך, שחי 777 שנים.

16. מה הקשר בין סיום התורה לתחילתה, ומה למדים מכך?

דרש רבי שמלאי: תורה תחילתה גמ"ח (ד' מלביש ערומים) וסופה גמ"ח (ד' קובר את משה), ללמדנו שהתורה הינה תורה של חסד. (סוטה מ"ט).

17. איזה יום בבריאה זכה לציון "טוב מאד" ומדוע?

היום השישי, כי בו נברא האדם.

18. מהי המצווה הראשונה בתורה ומהי האחרונה ומה למדים מכך? המצווה הראשונה פרו ורבו, האחרונה - לכתוב ספר תורה לכל אחד. ללמדנו שתפקיד היהודי ללדת ילדים וללמדם תורה.

19. מה שם האח של קין והבל? שת.

20. מהם 7 שמות הנחש בתנ"ך. נחש, שרף, תנין, צפעוני, אפעה, שפיפון, פתן.

21. לפי חז"ל הנחש קולל ב-10 קללות. מנה 5 מהקללות.

אוכל עפר, קוצצו ידיו ורגליו, גופו מנומר כמצורע, האדם הורגו מראשו, כל 7 שנים עורו נושר.

22. בראשית ברא אלוקים". עיין ברש"י וציין 2 דברים שנקראו "ראשית" שעבורם נברא העולם. התורה וישראל.

23. באיזה יום נבראו הדגים? יום חמישי.

24. מי היו יבל ויובל? בני עדה אשת למך (ד, 20-21).

25. ממה עשו אדם ואשתו חגורות? מעלה תאנה.

26. "והבל היה רועה צאן"

א. איזה מלך בתנ"ך היה רועה צאן?

ב. איזה נביא היה רועה צאן? א.

דוד. ב. משה.

27. מה שם בתו של למך? נעמה.

28. א. על מי נאמר בפרשתנו "כי לקח

אותו אלוקים"? ב. על איזה נביא

בתנ"ך מסופר שעלה בסערה

השמימה?

א. חנוך. ב. אליהו.

29. באילו כינויים נקראו הענקים?

נפילים, גיבורים, אנשי שם.

30. הוא מהסממנים וגם כינוי למזור

מתחלואים. מי אני? צרי.